De aanpak van problematisch druggebruik in de huisartsenpraktijk

Haio: LOOGHE Clara , KUL
Promotor: VAN POTTELBERGH Gijs , KUL
Praktijkopleider: HENCKAERTS Liesbet , PEETERMANS Willy , VAN HEDEN Lore , VERDONCK Anneleen , VERLEDEN Geert

Context: De voorbije jaren is het druggebruik in België sterk toegenomen. Bij veel druggebruikers is er bovendien ook een hoog risico op problematisch gebruik. Hoewel dit aanleiding geeft tot zowel medische als psychosociale problemen, blijken huisartsen weinig vertrouwd met het begeleiden van personen met problematisch druggebruik. De bestaande internationale richtlijnen zijn vaak verouderd en focussen voornamelijk op detoxificatie door middel van medicamenteuze substitutietherapie en op hervalpreventie. Veel druggebruikers slagen er echter niet in hun druggebruik te minderen of stoppen. Daarom is het belangrijk om de schade aangericht door dit gebruik te proberen beperken. Het doel van deze scoping review is een narratief overzicht te bieden van de harm reduction-strategieën en farmacotherapeutische en psychosociale interventies die de huisarts kan toepassen om druggebruikers om op een holistische wijze te begeleiden, aangepast aan de Belgische zorgcontext.

Onderzoeksvraag: 1. Op welke manieren kan de huisarts werken aan harm reduction bij patiënten met een problematisch gebruik van illegale drugs? 2. Welke farmacotherapeutische en psychosociale interventies zijn er door de huisarts mogelijk in de begeleiding van patiënten met een problematisch gebruik van illegale drugs?

Methode: Er werd een protocol opgesteld volgens de principes van de PRISMA for Scoping Reviews. Er werd gezocht in de databanken Pubmed, Embase, Cochrane, Web of science en Cinahl tussen 2013 en 2023 op basis van de zoektermen ‘screening’, ‘illicit drugs’, ‘primary care’, ‘signs and symptoms’, ‘diagnostic test’ en ‘counseling’. Hiermee werd getracht een antwoord te bieden op twee onderzoeksvragen: “Op welke manieren kan de huisarts werken aan harm reduction bij patiënten met een problematisch gebruik van illegale drugs?” en “Welke farmacotherapeutische en psychosociale interventies zijn er door de huisarts mogelijk in de begeleiding van patiënten met een problematisch gebruik van illegale drugs?”. Er werden 7174 resultaten bekomen, waarvan finaal 51 artikels werden geïncludeerd op basis van de vooropgestelde in- en exclusiecriteria.

Resultaten: De huisarts kan inzetten op harm reduction door te informeren over spuit- en naaldprogramma’s, PrEP, anticonceptie en het belang van correcte mondzorg. Men dient te vaccineren zo nodig en te screenen voor (seksueel) overdraagbare infectieziekten en suïciderisico. Er bestaat te weinig evidentie voor farmacotherapeutische interventies of een korte interventie door de huisarts. Verder kan er ook verwezen worden voor substitutietherapie in een gespecialiseerd centrum of voor intensieve psychotherapie.

Conclusie: Deze scoping review, aangepast aan de Belgische zorgcontext, biedt een overzicht van de verschillende harm reduction strategieën die de huisarts kan toepassen in de begeleiding van patiënten met een problematisch druggebruik. Er is nog meer onderzoek nodig naar de evidentie voor andere medicamenteuze therapieën dan substitutie therapie en naar de meerwaarde van een korte interventie als motivatie voor verwijzing naar intensievere psychotherapie.